

การพัฒนาความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการ
จัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Developing capability in designing classroom management by using the research
based project for third-year students of Bachelor of Education program,
College of Teacher Education Phranakhon Rajabhat University

สุนณา สิตถิผลอนันต์¹
Sumana Sottipolanun¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดการชั้นเรียนของภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 143 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ใบงานสำหรับฝึกการใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม มีค่าความเชื่อมั่น วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะเตรียมการ เป็นการออกแบบและวางแผนการเรียนการสอน 2) ระยะลงมือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัย และ 3) ระยะประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากโดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียนในระดับดี จำนวน 12 กลุ่ม จาก 31 กลุ่ม ร้อยละ 38.71 นักศึกษาที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียนในระดับน้อย จำนวน 5 กลุ่ม จาก 31 กลุ่ม ร้อยละ 16.13 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = .15)

คำสำคัญ: ความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน การจัดทำโครงร่างวิจัย ความพึงพอใจ

¹สาขาวิจัยและวัดผลการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Abstract

The objectives of this study were to study 1) capability in designing classroom management by the research based project, for third-year students of Bachelor of Education program. 2) the satisfaction to the research based project, for third-year students of Bachelor of Education program. The sample was 143 students at third-year of Bachelor of education program who enrolled in classroom management courses. The sample with were purposive Sampling, In first semester of the academic year, 2015 at College of Teacher Education. Tools were used: the worksheets to develop, the evaluation form for the capability in designing classroom management, and the satisfy questionnaire. Methodology consists of three phases: The first phase, preparation to design lesson plan. The second phase, using research project procedure. And the last phase, to evaluation designing classroom management capability and there satisfy.

Results of the study were as follows: The most student who's designing classroom management capability had good level were amounts 12 from 31 the group 38.71 %. And the student's satisfaction to the research based project at high level ($\bar{x} = 3.78$, S.D.=.15).

Keywords: capability in designing classroom management, the research based project, satisfaction

บทนำ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคูณภาพของคนในสังคมให้มากขึ้น เป็นการตอบสนองต่อแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ดังเช่น การปรับเปลี่ยนทิศทางโดยเอาผลลัพธ์ของการเรียนรู้มาเป็นตัวตั้งเพื่อเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ขณะที่ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิด ผลลัพธ์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงนั้น ต้องอาศัยความสามารถในการจัดการชั้นเรียน โดยการออกแบบการจัดการชั้นเรียนตามแนวคิดของคูนิน (Kounin, 1977) เป็นความสามารถด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้นในชั้นเรียน หากว่าครูมีการบูรณาการเกี่ยวกับความรู้เชิงวิชาการ และการจัดการเรียนรู้มาใช้ในการวางแผน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาด้านวินัยในชั้นเรียน ซึ่งจะกลายเป็นห้องเรียนแห่งความสุขได้ ทั้งนี้ เป้าหมายของการจัดการชั้นเรียน ถือเป็นภาระกิจที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนให้มีพฤติกรรมตามที่หลักสูตรต้องการ ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเองได้มากขึ้น เรียนรู้ที่จะเข้าใจและยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ฟังพาคู่คนอื่นตามความจำเป็นอย่างเหมาะสม (ชนันท์ ธาตุทอง, 2552) แต่ในสภาพความเป็นจริง ครูมักพบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่าง ๆ โดยเกิดจากปัญหาการเรียนรู้ ได้แก่ เรียนอ่อนใจ ไม่ตั้งใจเรียน หนีเรียน ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ขาดแรงจูงใจ มีสติปัญญาต่ำ มีความบกพร่องในการเรียนรู้ (Learning Disabilities) หรือมีโรค ทางกาย เป็นต้น ซึ่งแนวทางช่วยเหลือได้แก่

1. สร้างแรงจูงใจในการเรียน
2. จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

3. เปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้ เช่น ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายแบบหรือสอนให้สนุก ประทับใจ เป็นต้น (พนม เกตุมาน, มปป.) โดยการจัดการชั้นเรียนต้องทำทั้งสามระยะ คือ ระยะเตรียมพร้อมก่อนเปิดภาคการเรียน ระยะดำเนินการแผน และระยะบำรุงรักษาระเบียบวินัยที่ดี (Vincent & Ley, 1999)

การพัฒนาความสามารถในการจัดการชั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต นับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ หากว่านักศึกษามีโอกาสได้รับการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้และวางแผนการป้องกัน และแก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้นในชั้นเรียน จะทำให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยเฉพาะการฝึกให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ นั่นคือ การใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัย ซึ่งในแนวคิดปัจจุบัน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ควรทำพร้อม ๆ กับการจัดการเรียนรู้ของครู และจะเกิดขึ้นต่อเมื่อครูมีการจัดการเรียนตามแผนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดปัญหากับนักเรียนจำนวนหนึ่งหรือน้อยกว่าครึ่งห้องยังขาดทักษะหรือไม่สามารถเข้าใจบทเรียนหรือในเรื่องนั้น ๆ ครูก็ต้องคิดหาวัตกรรมการเรียนรู้มาช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะตามที่ต้องการ (พงศ์เทพ จิระโร, 2556) ครูจึงมีบทบาทเป็นนักวิจัย (Teacher researcher) ใช้การวิจัยเป็นงานเสริมการสอนหรือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2553) ขณะที่ผู้วิจัยมักพบปัญหาจากการตรวจงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาปีที่ 5 ซึ่งปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาต่าง ๆ พบว่าไปเลียนแบบวิทยานิพนธ์ หรือไม่เข้าใจการกำหนดตัวแปรที่ศึกษาหรือการออกแบบการวิจัยไม่ชัดเจน ทำให้ไม่อาจแก้ปัญหการเรียนรู้ได้ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนในรายวิชาการจัดการชั้นเรียนเห็นว่าการพัฒนาความสามารถในการออกแบบการจัดการ

ชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถทำได้โดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานซึ่งเป็นการใช้การวิจัยมาเสริมในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ (พิชิต ฤทธิจิรวิญญู, 2553)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดการชั้นเรียน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 5 ห้อง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดการชั้นเรียน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 3 ห้อง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้สอน ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 58 คน สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 47 คน และสาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 39 คน รวมจำนวน 143 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ การใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน
2. ตัวแปรตาม คือ
  - 2.1 ความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน

2.2 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

1. ใบงานสำหรับฝึกการใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน จำนวน 4 ใบงาน
2. แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย เกณฑ์การประเมินรูบริกส์แบบแยกส่วน (Analytical rubrics) และแบ่งระดับคุณภาพ ดังนี้
  - 2.1 การประเมินการระบุปัญหาการเรียนรู้ มีเกณฑ์การให้คะแนน เป็นระดับคุณภาพ 5 ระดับ

2.2 การประเมินการเลือกแนวคิด/ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ มีเกณฑ์การให้คะแนน เป็นระดับคุณภาพ 5 ระดับ

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน ใช้มาตรวัดแบบเรียงลำดับ (Rating scale) 5 ระดับ การตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของใบงาน แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม ซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจ

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยใน 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเตรียมการเป็นการออกแบบและวางแผนการเรียนการสอน โดยสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาการจัดการชั้นเรียน
2. ระยะลงมือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัย แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่

2.1 ช่วงปฐมฤกษ์ เป็นการให้ข้อตกลงระหว่างนักศึกษากับผู้วิจัยเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียน

การสอน และแบ่งกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 3-5 คน เพื่อทำกิจกรรมในใบงาน จำนวน 5 ใบงาน

2.2 ช่วงการจัดการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน โดยใช้กิจกรรมในใบงาน แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การฝึกค้นหาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ใบงาน

ขั้นที่ 2 การฝึกเขียนโครงร่างวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1 ใบงาน

3. ระยะประเมินผล เป็นการตรวจผลงานที่ได้จากกิจกรรมในใบงานที่ 4 ซึ่งเป็นโครงร่างวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน

การรวบรวมข้อมูล

ภายหลังการจัดกิจกรรมการฝึกการใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานแล้ว ในระยะประเมินผล จึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน โดยการตรวจผลงานการจัดทำโครงร่างวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2. ประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้จากการเขียนโครงร่างวิจัย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3. การประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน ภายหลังการใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน ผลปรากฏดังตารางที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเขียนโครงร่างวิจัย เป็นคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา ภายหลังการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการสรุปความคิดรวบยอด จับใจความ และการให้เหตุผล มีจำนวน 13 เรื่อง (41.94%)

2.2 ด้านจิตพิสัย ได้แก่ ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ความมีวินัย ความกล้าแสดงออก นิษัยรักการอ่าน และความฉลาดทางอารมณ์มีจำนวน 11 เรื่อง (35.48%)

2.3 ด้านทักษะพิสัยหรือกระบวนการ ได้แก่ ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการแต่งคำประพันธ์ ทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ และทักษะการเขียนตัวอักษรไทย มีจำนวน 7 เรื่อง (22.58%)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละของความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน

ความสามารถใน การออกแบบ การจัดการชั้นเรียน	ระดับคุณภาพ	จำนวน/ร้อยละ			
		สาขาวิชา คณิตศาสตร์ (11 เรื่อง)	สาขาวิชา ภาษาไทย (10 เรื่อง)	สาขาวิชา สังคมศึกษา (10 เรื่อง)	โดยรวม (31 เรื่อง)
1. การระบุปัญหาการเรียนรู้ และกำหนดคุณลักษณะที่ ต้องการพัฒนา	ดี (8-10 คะแนน)	8(72.73%)	6(60%)	3(30%)	17(54.84%)
	ปานกลาง (6-7 คะแนน)	2(18.18%)	3(30%)	3(30%)	8(25.81%)
	น้อย (ต่ำกว่า 5 คะแนน)	1(9.10%)	1(10%)	4(40%)	6(19.35%)
2. การเลือกแนวคิด/ทฤษฎี มาประยุกต์ใช้สร้างเป็น นวัตกรรมหรือเทคนิค วิธีการสอน	ดี (8-10 คะแนน)	5(45.46%)	6(60%)	4(40%)	15(48.39%)
	ปานกลาง (6-7 คะแนน)	2(18.18%)	3(30%)	5(50%)	10(32.26%)
	น้อย (ต่ำกว่า 5 คะแนน)	4(36.36%)	1(10%)	1(10%)	6(19.35%)
รวม	ดี (16-20 คะแนน)	4(36.36%)	6(60%)	2(20%)	12(38.71%)
	ปานกลาง (12-15 คะแนน)	6(54.55%)	3(30%)	5(50%)	14(45.61%)
	น้อย (ต่ำกว่า12 คะแนน)	1(9.10%)	1(10%)	3(30%)	5(16.13%)

จากตารางที่ 1 จากการตรวจผลงานการ
จัดทำโครงร่างวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน
31 เรื่อง ภายหลังจากใช้กระบวนการจัดทำโครง
ร่างวิจัยเป็นฐาน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตร
ครุศาสตรบัณฑิต พบว่า นักศึกษามีความสามารถ
ในการออกแบบการจัดการชั้นเรียนโดยรวม อยู่ใน

ระดับดี โดยมีจำนวน 12 เรื่อง จาก 31 เรื่อง (1 เรื่อง
ต่อ 1 กลุ่ม) ร้อยละ 38.71 ส่วนนักศึกษาที่มี
ความสามารถอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 5 เรื่อง
จาก 31 เรื่อง ร้อยละ 16.13

2. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ใช้
กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานของ

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต โดยรวม ตั้งแต่กิจกรรมในใบงานที่ 1 ถึงกิจกรรมในใบงานที่ 4 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D.=.15) และความพึงพอใจต่อกิจกรรมการฝึกเขียนโครงร่างวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (กิจกรรมในใบงานที่ 4) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D.=.10)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน ภายหลังจากใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ได้แก่

1.1 นักศึกษาที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียนอยู่ในระดับดีร้อยละ 38.71 สามารถระบุปัญหาการเรียนรู้และกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาได้ และสามารถเลือกแนวคิด/ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้สร้างเป็นนวัตกรรมหรือเทคนิควิธีการสอน ซึ่งเป็นไปตามที่ยอมรับว่า การจัดการชั้นเรียนเป็นการสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบ เกี่ยวกับการให้การดูแล การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ (Kratowill, 2013) และเป็นเรื่องของวินัยในชั้นเรียนที่ผู้สอนสามารถสื่อสารความคาดหวังให้กับผู้เรียนได้ โดยวินัยเป็นพฤติกรรมที่ถูกละเลย (Yarbrough, 2013) โดยพบว่า นักศึกษาสามารถระบุปัญหาการเรียนรู้และกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาที่ค่อนข้างชัดเจนขึ้นไป เป็นไปตามแนวทางที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือให้ระบุว่าการสังเกต หรือจากการทดสอบ พบเห็นอะไรบ้างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นปัญหาการเรียนรู้ พร้อมกับระบุจำนวนนักเรียนที่ต้องปรับแก้ไข/พัฒนาพฤติกรรมนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีการระบุปัญหาการเรียนรู้และกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาที่ค่อนข้างชัดเจนขึ้นไป เช่น “พฤติกรรมกล้าแสดงออกจากการให้นักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5 นำเสนอชิ้นงานการพับกระดาษรูปทรงเรขาคณิตที่นักเรียนได้ทำมา พบว่า นักเรียน ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 20 ยังไม่กล้าแสดงออก มีความเขินอาย ไม่กล้าพูด และไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในระหว่างการทำงานกลุ่ม” ส่วนความสามารถเลือกแนวคิด/ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้สร้างเป็นนวัตกรรมหรือเทคนิควิธีการสอนได้เหมาะสม และสอดคล้องกับปัญหาการเรียนรู้ เช่น “การใช้กระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มโดยให้นักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออกกระจายกันอยู่
- ขั้นที่ 2 สร้างข้อตกลงร่วมกัน
- ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนทำกิจกรรมพับรูปทรงเรขาคณิตร่วมกัน
- ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้น

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย มีการระบุปัญหาการเรียนรู้และกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาที่ค่อนข้างชัดเจนขึ้นไป เช่น จากผลการประเมินการแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน ของโรงเรียน พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะการแต่งคำประพันธ์ด้านต่าง ๆ เช่น เรื่องการสัมผัสคล้องจองของคำ เรื่องฉันทลักษณ์ เรื่องวรรณยุกต์ เป็นต้น ส่วนความสามารถเลือกแนวคิด/ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้สร้างเป็นนวัตกรรมหรือเทคนิควิธีการสอนได้เหมาะสม และสอดคล้องกับปัญหาการเรียนรู้ เช่น การชุดฝึกการแต่งคำประเภทยกอนแปด มี 4 ชุด ได้แก่

- ชุด 1 เรื่องคำคล้องจอง
- ชุดที่ 2 เรื่องฉันทลักษณ์
- ชุดที่ 3 เรื่องวรรณยุกต์
- ชุดที่ 4 เรื่อง ปลูกทักษะ

โดยดำเนินการชุดฝึกละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์

นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาที่มีการระบุปัญหาการเรียนรู้และกำหนดคุณลักษณะที่

ต้องการพัฒนา ที่ค่อนข้างชัดเจนขึ้นไป เช่น จากสังเกตการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 10 ขาดทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ได้แก่ ไม่มีความสามัคคีในการทำงานกลุ่มมีหัวหน้ากลุ่มที่ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่สนใจทำงาน คือ มีบางคนทำงานแต่บางคนไม่สนใจทำงาน จึงไม่ทำงานส่งกลุ่มตามเวลา อีกทั้งคุณภาพงานออกมาไม่ดี ทำให้ได้คะแนนน้อย” ส่วนความสามารถเลือกแนวคิด/ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ สร้างเป็นนวัตกรรมหรือเทคนิควิธีการสอนได้เหมาะสม และสอดคล้องกับปัญหาการเรียนรู้ เช่น การใช้เทคนิคการเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม 5 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา

ขั้นที่ 2 นิยามปัญหา

ขั้นที่ 3 ค้นหา แนวทางแก้ไขปัญหา

แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 5-6 คน เพื่อช่วยกันกำหนดสมมุติฐาน

ขั้นที่ 4 แก้ไขปัญหา ร่วมกันอภิปราย

และจดบันทึก

ขั้นที่ 5 สรุปผล

1.2 ส่วนนักศึกษาที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 16.13 ไม่สามารถระบุปัญหาการเรียนรู้และกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาและไม่สามารถเลือกแนวคิด/ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้สร้างเป็นนวัตกรรมหรือเทคนิควิธีการสอน

2. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต โดยใช้กระบวนการกลุ่มในกิจกรรม ตั้งแต่ กิจกรรมใบงานที่ 1 ถึงกิจกรรมใบงานที่ 4 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D.=.15) นักศึกษา ทุกสาขาต่างเห็นความสำคัญของการฝึกวิเคราะห์ บทบาทครูในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ ซึ่ง

เป็นการใช้แนวทางปฏิบัติการสอนที่ดี ซึ่งได้แก่ ทำความรู้จักผู้เรียน ทำเรื่องเล็ก ๆ แต่มีความหมาย เปิดเผยตัวเอง สร้างสรรค์และเชิญชวนให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียน สอนทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเอง (Powell, 2010) ซึ่งในการฝึกจะใช้บทบาทมาตรฐานการปฏิบัติงานของวิชาชีพครู 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ข้อ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ข้อ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และข้อ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2553) แล้วให้กำหนดพฤติกรรมของผู้เรียน ความคาดหวัง และการปฏิบัติต่อผู้เรียน ซึ่งมีตัวอย่างเป็นแนวทางให้เห็นภาพ ทำได้ง่ายต่อความเข้าใจ และความพึงพอใจต่อกิจกรรมการฝึกเขียนโครงร่างวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D.=.10) น่าจะเนื่องจากนักศึกษา ได้มีโอกาสกำหนดปัญหาการวิจัยและแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ ขณะที่ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและจากการฝึกในกิจกรรมที่ผ่านมาก่อนหน้าการฝึกเขียนโครงร่างวิจัย นักศึกษาเห็นว่าสามารถนำแนวทางจากใบงานที่ 1-3 มาใช้เป็นฐานคิดของการเขียนปัญหาการเรียนรู้และปัญหาการวิจัย ($\bar{x} = 3.89$, S.D.=.88)

ส่วนการฝึกจัดทำโครงร่างวิจัย นักศึกษาให้ความสนใจเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาในด้านพุทธิพิสัยมากที่สุด จำนวน 13 เรื่อง จากจำนวน 31 เรื่อง ร้อยละ 41.94 และนักศึกษาให้ความเห็นว่าช่วยให้พัฒนาความสามารถในการจัดการชั้นเรียนได้ โดยพึงพอใจอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.98$, S.D.=.05) ซึ่งในการฝึกการจัดทำโครงร่างวิจัย ผู้สอนได้บรรยายแนวทางของการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ โดยใช้เวลา 2 ชั่วโมง แล้วจึงฝึกเป็นขั้นตอนตามใบงานที่ 4 แล้วให้เวลาในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ๆ ละ ประมาณ 15 -20 นาที จำนวน 3-4 ครั้ง ในตาราง

เวลาเรียน และนอกตารางเวลาเรียนตามความต้องการ
ก่อนจัดทำโครงร่างวิจัยส่งและพบว่า นักศึกษาศาสนาวิชา
คณิตศาสตร์ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่
ใช้กระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัยเป็นฐาน อยู่ในระดับ
มากและค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.02$, S.D.=.76) โดยมี
นักศึกษามีความกระตือรือร้น มาขอปรึกษานอก
ตารางเวลาเรียนหลายกลุ่ม และหลายครั้ง เนื่องจาก
เป็นการฝึกจัดทำโครงร่างวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
ครั้งแรกของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. การนำกระบวนการจัดทำโครงร่างวิจัย
เป็นฐานเพื่อความสามารถในการออกแบบการจัดการ
ชั้นเรียน อาจใช้สื่อวีดีโอให้นักศึกษาได้ฝึกวิเคราะห์

ปัญหาการเรียนรู้ หรือได้สังเกตจากสถานการณ์จริง
เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้

2. ควรฝึกวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้และ
ให้เชื่อมโยงกับการกำหนดตัวแปรที่ต้องการพัฒนา
โดยให้แนวทางการพัฒนาจากการกำหนดคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์เพื่อให้เข้าใจประเด็นการวิจัยที่เป็นเรื่อง
เฉพาะเจาะจง

3. ควรให้รูปแบบการเขียนโครงร่างวิจัยที่
ง่าย ๆ กระชับ และเข้าใจตรงกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบูรณาการการจัดการเรียนรู้
เข้ากับการจัดการชั้นเรียน โดยให้มีการจัดทำ
โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2. ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดใน
รายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- ชนัท ธาตุทอง. (2552). *การจัดการชั้นเรียน ห้องเรียนแห่งความสุข. (Classroom Management: Happiness Classroom.)* นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- พนม เกตุมาน. (2556). *คู่มือครูปัญหาพฤติกรรมที่พบบ่อยในนักเรียนและแนวทางการแก้ไข*. สืบค้น
18 พฤษภาคม 2556, จาก http://www.psyclin.co.th/new_page_53.htm.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. (2553). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2556). *ครูนักวิจัย วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. (Classroom Action Research): เน้นปฏิบัติจริง
ไม่ทิ้งนักเรียน ครูทำได้*. สืบค้น 18 พฤษภาคม 2556, จาก
<http://research.eau.ac.th/pdf/Manual.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2553). *รวมกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศสำหรับ
ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยงพลเทรตติ้ง.
- Kounin, J. (1977). *The Kounin Model of Withitness & Organisation*. Retrieved June 15, 2013, from
<http://olameegdcequared.blogspot.com/2013/01/group-management-kounin.html>.
- Kratochwill, Tom. (2013). "Classroom Management". *American Psychological Association*. Retrieved June
15, 2013, from <http://www.apa.org/education/k12/classroom-mgmt.aspx>.
- Powell, S.D. (2010). *Wayside Teaching: Connecting With Students to Support Learning*. California : Corwin.

Vincent, Susan and Ley, Joyce. (1999). *THE MULTIGRADE CLASSROOM: A RESOURCE HANDBOOK FOR SMALL, RURAL SCHOOLS*. Retrieved June 15, 2013, from

http://educationnorthwest.org/webfm_send/1152.

Yarbrough, Kathryn.(2013). *Classroom Management Paper*. Retrieved June 15, 2013, from

<http://fileboxvt.edu/users/kyarbro/portfolio/classroom%20management%20paper>.